

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій, обліку та фінансів
Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
На правах рукопису

СОЛОВЕЙ Ілля Сергійович

УДК 336.15

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**«Формування інвестиційних проєктів у сфері
інформаційних технологій»**

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Ілля СОЛОВЕЙ _____

Керівник роботи
СУС Юрій Юрійович
к.е.н., доцент

Житомир – 2023

**Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
СОЛОВ'Я Іллі Сергійовича**

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту №__ від «__» грудня 2023 р.

Завідувач кафедри _____

к.е.н., професор _____ Дмитро ДЕМА
«__» грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **СОЛОВЕЙ Ілля Сергійович** захистив (ла)
кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

_____

Тетяна ТОВСТУХА

«__» грудня 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Соловей І.С. Формування інвестиційних проєктів у сфері інформаційних технологій. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

У кваліфікаційній роботі було теоретично узагальнено інвестиційну діяльність у ІТ-сфері України, розглянуто стратегічне значення інвестицій для майбутнього розвитку ІТ сфери України. Здійснено дослідження інвестицій у ІТ-сферу України, включаючи фактори впливу, особливо воєнного стану.

Дослідженнями доведено, що український ІТ-сектор має перспективи до зростання, що зумовлює його високу інвестиційну привабливість. Виявлені проблеми можна подолати за умови вдосконалення законодавства та співпраці між урядом, приватним сектором та освітніми установами.

Ключові слова: Інвестиції, інвестиційний проєкт, інвестиції у ІТ.

ANNOTATION

Solovei I.S. Formation of investment projects in the field of information technologies. - Manuscript.

Qualification work for the master's degree in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance". – Polissia National University, Zhytomyr, 2023.

In the qualification work, the investment activity in the IT sphere of Ukraine was theoretically summarized, the strategic importance of investments for the future development of the IT sphere of Ukraine was considered. A study of investments in the IT sphere of Ukraine was carried out, including influencing factors, especially the state of war.

Research has proven that the Ukrainian IT sector has prospects for growth, which determines its high investment attractiveness. The identified problems can be overcome by improving legislation and cooperation between the government, the private sector and educational institutions.

Keywords: Investment, investment project, investment in IT.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	8
Висновки до розділу 1.	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ІТ-СФЕРІ УКРАЇНИ.	15
Висновки до розділу 2.	22
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ІТ УКРАЇНИ	24
Висновки до розділу 3.	30
ВИСНОВКИ.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	34
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Проблеми залучення інвестиційних ресурсів завжди залишаються актуальними в сфері економічної науки, оскільки інвестиції впливають на найглибші аспекти підприємницької діяльності і визначають загальний напрямок економічного зростання. У сучасних умовах інвестиційно-інноваційні ресурси є найважливішими інструментами, які створюють умови для подолання економічних криз, змін у структурі економіки, технічного прогресу та підвищення продуктивності в усіх сферах господарської діяльності. Активізація інвестиційного процесу є одним із інструментів соціально-економічних перетворень. Однією з основних причин, що гальмують економічний зріст в Україні, є низький рівень інвестиційної активності.

Наразі одним з найбільш популярних напрямків інформаційних технологій є сфера ІТ-послуг. Навіть при економічній невизначеності та геополітичній турбулентності інвестори із зацікавленістю стежать за компаніями сектору ІТ. В сучасних умовах цифровізації економіки, сектор інформаційних технологій викликає все більше інтересу як в області наукових досліджень, так і в практичному використанні. Глобалізація та стрімкий технологічний прогрес роблять ІТ-сектор ключовим для інновацій та міжнародної інтеграції. Розвиток ІТ-сектору сприяє залученню іноземних інвестицій, що підвищує міжнародний імідж України. Цьому сприяє також значний потенціал розвитку внутрішнього ІТ-сектору в Україні, адже високий рівень технічної освіти та кваліфіковані вітчизняні спеціалісти створюють сприятливі умови для інновацій та цифрової трансформації. Цілком природньо, що постає потреба в дослідженні процесів, пов'язаних з інвестиціями в продукти даного сектору, що і зумовлює актуальність даної кваліфікаційної роботи.

Метою роботи є визначення можливостей до покращення інвестиційної діяльності в ІТ-сектор України.

Відповідно до мети, сформовані наступні **завдання**:

- Охарактеризувати теоретичні аспекти інвестиційної діяльності у сфері інформаційних технологій;
- Здійснити аналіз інвестиційної діяльності у ІТ-сфері України;
- Запропонувати способи удосконалення інвестиційної діяльності у сфері ІТ України;

Об'єктом дослідження є процес формування інвестиційних проєктів в сфері ІТ

Предметом дослідження є особливості здійснення інвестиційної діяльності в ІТ-секторі України.

Методологічною основою дослідження в даній кваліфікаційній роботі послужив діалектичний метод наукового пізнання та системний підхід. У ході написання кваліфікаційної роботи використовувалися такі методи, як теоретичний аналіз (опрацювання теоретичних засад інвестиційної діяльності в секторі інформаційних технологій); аналіз та синтез (дослідження інвестицій в ІТ-сектор України); методи узагальнення та моделювання (в процесі розробки рекомендацій з покращення інвестиційної діяльності).

Апробація роботи. Робота була апробована на всеукраїнських конференціях:

1. «Актуальність інвестиційних процесів у інформаційні технології» - Збірник матеріалів VII науково-практична конференція «Фінансове забезпечення економіки» (7 червня 2023 р., Поліський національний університет);
2. «Значення окремих чинників на розвиток сфери ІТ України» - Збірник матеріалів конференції першого туру всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського національного університету (30 листопада 2023р. Поліський національний університет);
3. «Перспективи вдосконалення інвестиційної діяльності в ІТ-сфері України» - Матеріали IV всеукраїнської студентської наукової конференції (15 грудня 2023 р. м. Івано-Франківськ).

Теоретична та практична значимість дослідження. Дослідження допомагає окреслити особливості здійснення інвестиційної діяльності в сфері інформаційних технологій. Результати роботи можуть бути використані для проведення подальших досліджень даної тематики, а також при розробці інвестиційних проектів в українському ІТ-секторі.

Структура дослідження. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та одного додатка. В роботі використано 7 рисунків, 8 таблиць та 1 додаток. Список використаних джерел включає 48 найменувань. Загальний обсяг роботи – 39 сторінок, основний зміст викладено на 29 сторінках та 1 додатку.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інвестиції - часто використовувана категорія в економічній системі, але універсального визначення інвестицій в сучасній літературі не дано. Різноманіття понять терміна «інвестиції» визначається широтою сутнісних сторін в цій складній економічній категорії.

Найбільш загальне поняття «інвестиція» означає довгострокове вкладення капіталу, коштів у всі типи організацій, підприємств, проєктів з перспективою довго строкowości та інш. з ціллю отримання прибутку чи отримання соціального, іншого ефекту. До певного етапу розвитку економіки інвестиції ототожнювалися з капіталовкладеннями. В даній кваліфікаційній роботі вважаємо відповідно до сучасної практики вітчизняного та міжнародного фінансового обліку, позицій відомих вчених (Д. Даннінга, С. Хаймера та інших), що інвестиції є ширшим поняттям, ніж капіталовкладення [1].

Інвестиції охоплюють як реальні інвестиції (власне капіталовкладення в основний та оборотний капітал і нематеріальні активи), так і портфельні (або фінансові) інвестиції.

При цьому, до капіталовкладень відносять вкладення в основний та зростання оборотного капіталу, витрати на капітальний ремонт, придбання земельних ділянок та об'єктів природокористування, а також вкладення в нематеріальні активи (патенти, ліцензії, програмну продукцію НДДКР тощо).

До фінансових інвестицій відносяться довгострокові і короткострокові позики і кредити, фінансові вкладення господарюючих суб'єктів у придбання цінних паперів тощо [2, с. 12-13].

Говорячи про інвестиції в інформаційні технології, передусім варто описати, що реально ці інвестиції можуть дати бізнесу підприємства. Основними компонентами застосування ІТ в бізнесі підприємства є:

- продуктивність – можливість надання більшого обсягу послуг за менші гроші;

- ефективність – оптимізація бізнес-процесів шляхом поліпшення інформаційних потоків, скорочення періоду виходу на ринок і спрощення обробки транзакцій;
- інновації – допомога підприємству в збільшенні частки ринку шляхом диференціації його продуктів і послуг [3, с. 63].

Сьогодні інвестиції в інформаційні технології для підприємства можна розглядати як ключовий елемент стратегічного розвитку і конкурентоспроможності. Ці інвестиції відіграють критичну роль в декількох важливих аспектах рис. 1.1.

–Підвищення продуктивності.

- Інвестиції в ІТ можуть значно підвищити продуктивність працівників. Автоматизація рутинних завдань, вдосконалення управління даними та покращення комунікаційних процесів зменшують час на виконання завдань і забезпечують більш ефективну роботу.

–Поліпшення якості прийняття рішень.

- Наявність точних і актуальних даних, яку забезпечують ІТ-системи, сприяє кращому аналізу ситуації та прийняттю обґрунтованих стратегічних рішень. Це включає здатність аналізувати великі обсяги даних (big data), прогнозування тенденцій та моделювання різних сценаріїв.

–Зміцнення конкурентних переваг.

- ІТ можуть стати джерелом унікальних конкурентних переваг. Це може бути пов'язано з інноваційними продуктами та послугами, ефективнішою внутрішньою структурою або наданням кращого сервісу клієнтам.

–Гнучкість та масштабованість.

- Інвестиції в ІТ забезпечують підприємству більшу гнучкість, дозволяючи швидко адаптуватися до змін у ринкових умовах. Також це сприяє масштабуванню бізнесу, дозволяючи ефективно розширюватися без значного збільшення витрат.

–Безпека даних та управління ризиками.

- Сучасні ІТ-системи допомагають забезпечувати безпеку корпоративних даних та управління ризиками. Це включає захист від кіберзагроз, забезпечення конфіденційності даних та запобігання втраті інформації.

–Підтримка інновацій.

- ІТ сприяють інноваційному розвитку, дозволяючи підприємствам впроваджувати нові технології, оптимізувати процеси та розробляти новітні продукти та послуги.

–Відносини з клієнтами та персоналізація.

- ІТ дозволяють покращувати взаємодію з клієнтами через цифрові канали, надаючи можливість персоналізованого підходу та більш ефективного обслуговування.

Рис. 1.1 Важливість інвестицій в сфері інформаційних технологій

Джерело: сформовано на основі [4, с. 1365-1369; 5, с. 462-464]

Говорячи про інвестиції в інформаційні технології, варто зазначити, що вони є набагато більш глобалізованими, ніж традиційні інвестиції, тобто частка іноземних інвестицій в, наприклад, стартап-проекти чи будь-які інші інвестиційні проекти з сектору ІТ, є значно вищою, ніж в аналогічних проектах більш консервативних секторів – від сільського господарства до енергетики [6, с. 35].

Саме тому доцільно дати визначення терміну «іноземні інвестиції». Найперше, варто зазначити, що це поняття різнобічно висвітлюється у науковій літературі. На думку деяких дослідників, це усі види цінностей, що вкладаються в об'єкти інвестиційної діяльності на території певної країни. М. Леус справедливо зазначає, що у цьому визначенні варто було б також додати мету інвестування [7, с. 184].

Т. Говорушко зазначає, що іноземні інвестиції – це усі види майнових/інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання прибутку. Втім, не зовсім правильно буде вважати, що інвестування проводиться лише з метою отримання прибутку, оскільки може бути і засобом забезпечення нормального функціонування економіки [7, с. 92].

Деякі науковці дають наступне визначення: іноземні інвестиції – це цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. Зрештою, саме таке визначення подано у Законі України «Про режим іноземного інвестування» [9]. В. Косак вважає, що категорію «цінності» варто замінити більш конкретнішими об'єктами, таким як «гроші», «цінні папери», «майнові права» тощо [10, с. 71].

Засновуючись на опрацьованій літературі, можна стверджувати, що іноземні інвестиції представляють собою фінансові ресурси, цінні папери, майно та результати інтелектуальної діяльності, які іноземні інвестори вкладають у об'єкти інвестиційної діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. Інвестиції в інформаційні технології, в тому числі іноземні,

зобов'язані мати свій порядок, загальні принципи та умови в країні реципієнті. До прикладу, у випадку України, це питання регулюється законами «Про інвестиційну діяльність» [11], «Про захист іноземних інвестицій в Україні» [12], «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» [13], «Про зовнішньоекономічну діяльність» [14].

Основним завданням інформаційних технологій є сприяння та оптимізація бізнес-процесів у компаніях. Хоча інформаційні технології самостійно не гарантують покращення позицій компанії на ринку чи зниження витрат на виробництво продукції, вони надають керівництву потужний інструментарій – новітні технології. Ефективність цих технологій залежить від їх інтеграції з бізнес-стратегіями та цілями організації. Сучасні підходи до інвестування в ІТ та способи їх впровадження у бізнес-структури підприємств детально висвітлені у Додатку А.

Інвестиційна діяльність у сфері інформаційних технологій відрізняється від інших секторів за кількома ключовими параметрами. Одним із найважливіших є висока швидкість змін і інновацій [16, с. 255]. Цей сектор характеризується швидкою появою нових технологій, які можуть кардинально змінити ринкові умови. Це створює потенціал для значного прибутку, але й несе високі ризики. Інвесторам потрібно мати гнучкість і готовність до швидкого переосмислення своїх стратегій.

Інший важливий аспект – це синергія з іншими галузями. Інвестиції в ІТ часто стимулюють інновації в різноманітних секторах економіки, від фінансів до медицини, що робить ІТ-інвестиції не тільки прибутковими, але й важливими для загального технологічного прогресу [17, с. 146].

Також важливим є поняття масштабованості. Інформаційні технології дозволяють розробляти продукти та послуги, які легко масштабуються і можуть бути доступними для великої аудиторії без істотного збільшення витрат [18]. Це робить сектор привабливим для інвесторів, які прагнуть швидкого зростання та глобального охоплення.

Останнім, але не менш важливим є фактор ризику, особливо в контексті стартапів. Хоча високі ризики можуть привести до великих втрат, успішні стартапи в ІТ-секторі часто приносять значні прибутки, тим самим компенсуючи можливі збитки [19, с. 87].

Таким чином, інвестиційна діяльність у сфері ІТ вимагає від інвесторів здатності оцінювати технологічні інновації, розуміння синергії між різними галузями, гнучкості у стратегічному плануванні, та готовності до управління високим рівнем ризику.

При виборі того чи іншого ІТ-підприємства чи стартапу інвесторам необхідно визначитись, чи має аналізований проект інвестиційний потенціал. Для цього використовують різноманітні методи оцінки інвестиційної привабливості (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Порівняльний аналіз методів оцінки інвестиційної привабливості

Метод оцінки інвестиційної привабливості компанії	Переваги методу	Недоліки методу
Метод дисконтованих грошових потоків	- можна побачити прихований потенціал підприємства; - дозволяє реалістично оцінити економічний ефект	Показники можуть дати різні результати ефективності
Оцінка інвестиційної привабливості з обліком комплексу факторів внутрішнього та зовнішнього впливу, перспективності, вигідності та прийняттого рівня ризикованості	- враховуються фактори зовнішнього та внутрішнього середовища; - простий у застосуванні; - Збір даних для аналізу не вимагає значних витрат часу	Суб'єктивний метод
Семифакторна модель оцінки	- можливість точної оцінки рівня інвестиційної привабливості	Не враховує зовнішні фактори
Рейтингова оцінка інвестиційної привабливості підприємства	- рейтингова оцінка враховує реальні досягнення всіх конкурентів; - простий у застосуванні; - використовує велику кількість показників	Суб'єктивний метод

Продовження Табл. 1.1

Оцінка показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості підприємства	- Показники методу найбільш яскраво характеризують різні аспекти діяльності компанії	- підхід може бути використаний тільки при зіставленні привабливості кількох компаній
Метод Монте-Карло	- Простота сприйняття результатів аналізу; - Можливість адаптації методу до будь-якого розподілу вхідних даних, включаючи емпіричні розподіли, побудовані з урахуванням спостережень за відповідними системами; - можливість обліку будь-яких взаємодій та взаємозв'язків	- складність збору статистичних даних для моделювання; - складність створення імітаційних моделей; - проблема кореляції змінних, яка може призвести до хибних висновків.
Метод реальних опціонів	- з'являється кілька сценаріїв розвитку; - дозволяє робити вибір за умов невизначеності; - дозволяє підлаштуватися до ситуації, що змінюється.	- зайва гнучкість; - Необхідність регулярного перегляду планів; - Неможливість оцінки нематеріальних активів, створених у ході проекту.

Джерело: сформовано на основі [20-23]

Таким чином, методи, що використовуються для оцінки інвестиційної привабливості підприємства доволі різноманітні, всі вони мають свої переваги та недоліки. В даний час не існує єдиного комплексного методу для оцінки інвестиційної привабливості підприємства, який був би корисним інвесторам при прийнятті рішень у виборі напрямків, галузей та проектів для розміщення капіталу, тому важливо використовувати як традиційні методи оцінки інвестиційних проектів, так і сучасні, такі як методи Монте-Карло та оцінки реальних опціонів. [20-23]

Підсумовуючи, інвестування в інформаційні технології є перспективним напрямом інвестиційної діяльності, який відрізняється від інших напрямів тим, що інвестування у сферу ІТ вимагає від інвесторів здатності оцінювати технологічні інновації, розуміння синергії між різними галузями, гнучкості у стратегічному плануванні та готовності до управління високим рівнем ризику.

Висновки до розділу 1.

На основі проведеного дослідження теоретичних аспектів інвестиційної діяльності у сфері інформаційних технологій було виявлено, що інвестиційна діяльність у сфері інформаційних технологій – це довгострокове вкладення капіталу, коштів у будь-які підприємства, організації, довгострокові проекти в сфері ІТ з метою отримання прибутку чи отримання соціального чи іншого ефекту. Інвестиції в інформаційні технології для підприємства можна розглядати як ключовий елемент стратегічного розвитку і конкурентоспроможності

Встановлено, що інвестиційна діяльність в сфері інформаційних технологій в Україні регулюється відповідними законами про інвестиційну діяльність.

Обґрунтовано, що у даний час відсутній комплексний метод оцінки інвестиційної привабливості підприємств чи організацій, який був би корисним інвесторам при прийнятті рішень у виборі напрямків, галузей та проектів для розміщення капіталу, тому інвесторам при виборі стартапу чи іншого проекту в сфері інформаційних технологій варто застосовувати широкий спектр методів оцінки інвестиційної привабливості проекту.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ІТ-СФЕРІ УКРАЇНИ

Найпопулярніші інвестиції у інформаційні технології на даний момент це галузь ІТ-послуг. Попри економічну невизначеність і геополітичну турбулентність, інвестори активно придивляються до компаній ІТ-галузі. Це і не дивно, адже серед 10 найдорожчих брендів світу щонайменше 4 (Apple, Google, Microsoft, Samsung) є представниками сектору інформаційних технологій (табл. 2.1). [24-26]

Таблиця 2.1

Порівняння рейтингів найдорожчих брендів від різних видань

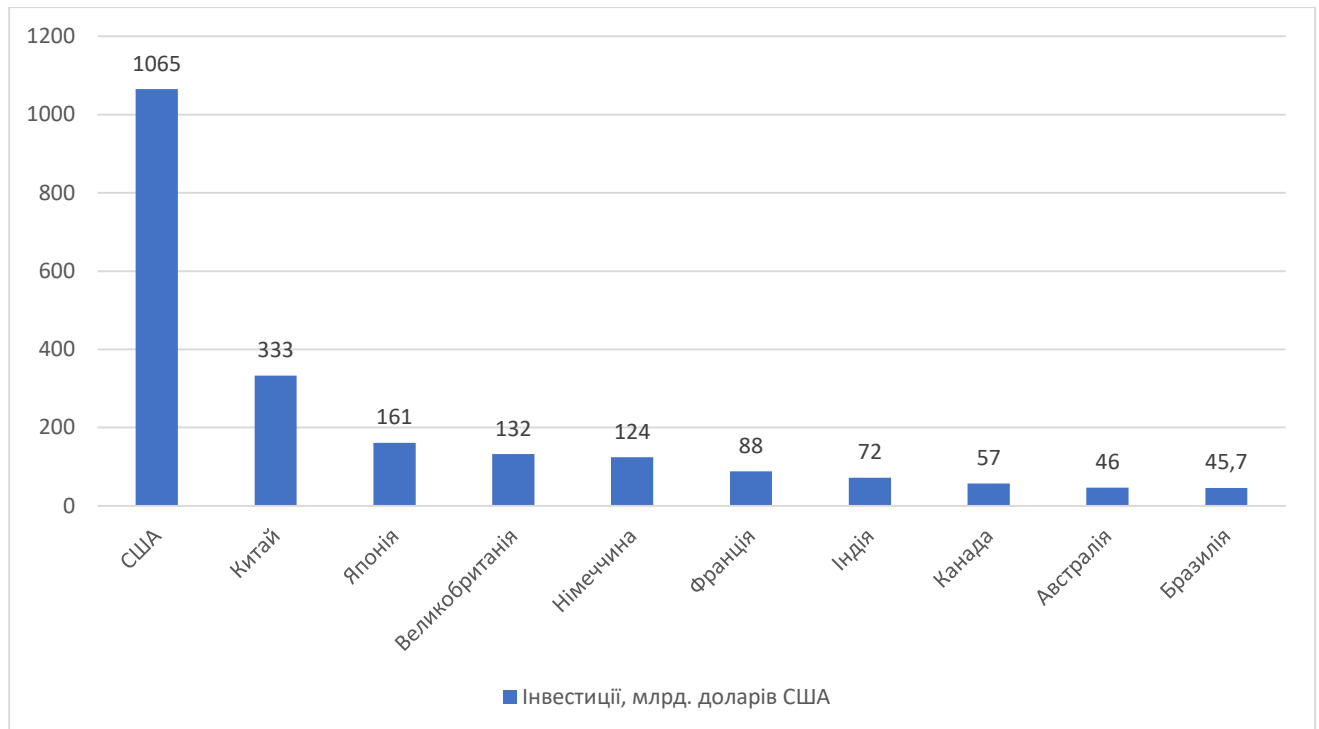
Місце	Brand Finance Global 500 2023	Interbrand 2022	Forbes 2022
1	Amazon	Apple	Apple
2	Apple	Microsoft	Google
3	Google	Amazon	Microsoft
4	Microsoft	Google	Amazon
5	Walmart	Samsung	Facebook
6	Samsung	Toyota	Coca-Cola
7	ICBC	Coca-Cola	Disney
8	Verizon	Mercedes-Benz	Samsung
9	Tesla	Disney	Louis Vuitton
10	TikTok	Nike	McDonald's

Джерело: сформовано на основі [24-26]

Як бачимо, єдності щодо оцінки компаній немає. Це пов'язано з тим, що різні рейтинги можуть використовувати різні методиками для визначення цінності брендів, тому різні джерела можуть мати різні розрахунки. Менше з тим, в кожному з рейтингів присутні щонайменше чотири представники ІТ-сектору, що є чудовим відображенням позицій даних підприємств на сучасному ринку.

Подібні позиції ІТ-сектору не могли б бути можливими без величезних інвестицій, адже розробка та впровадження інноваційних інформаційних

технологій є високовитратним процесом. Саме тому провідні економіки світу інвестують в дану галузь мільярди доларів (рис. 2.1).

Рис. 2.1 Величина інвестицій в інформаційні технології в 2021 році, млрд. дол. США

Джерело: [27]

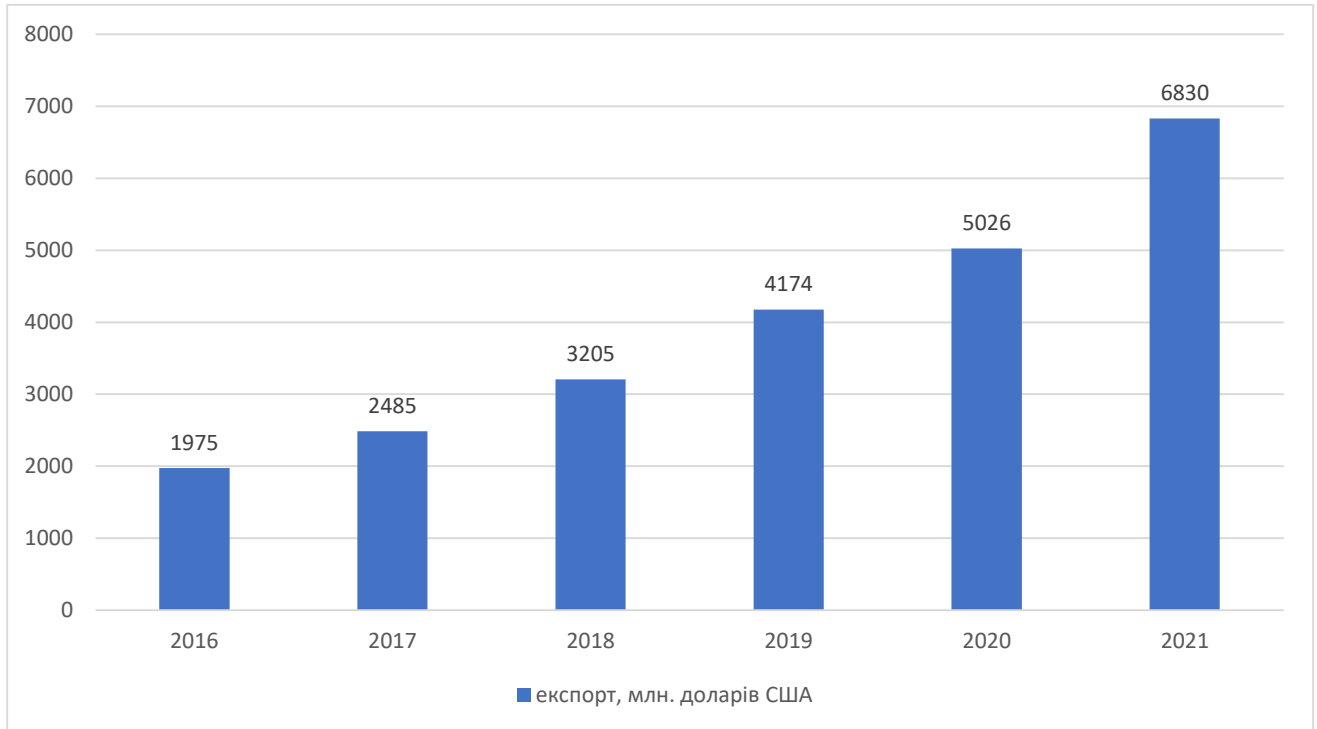
Як бачимо, Сполучені Штати значно випереджають інші країни за рівнем інвестицій у сектор інформаційних технологій, в той час як інші великі економіки, такі як Китай і Японія, також роблять значні інвестиції в цю галузь. Звісно, Україна не може дозволити собі інвестувати подібні суми в ІТ-сектор, адже вкладений США трильйон доларів понад в 5 разів перевищує ВВП України в тому ж таки 2021 році [28]. Менше з тим, за останні чверть століття, українська ІТ-індустрія, яка починала свій шлях практично з нульової точки, перетворилася на надзвичайно потужний та привабливий сектор, об'єднуючи під своїм дахом приблизно 300 тисяч кваліфікованих спеціалістів та в 2021 році залучила понад 600 мільйонів іноземних інвестицій [29].

Стрімке зростання індустрії більше ніж на 50 % протягом 2019–2021 років продовжувалось до самої війни. Згідно з даними Національного Банку України,

в лютому 2022 року досягло найвищого за всю історію українського ІТ-ринку щомісячного показника експорту – 839 млн дол. США, що на 43 % більше за аналогічний період 2021 року (480 млн дол. США) [30, с. 502].

Дослідження Ring.tech наводить схожі цифри (рис. 2.2).

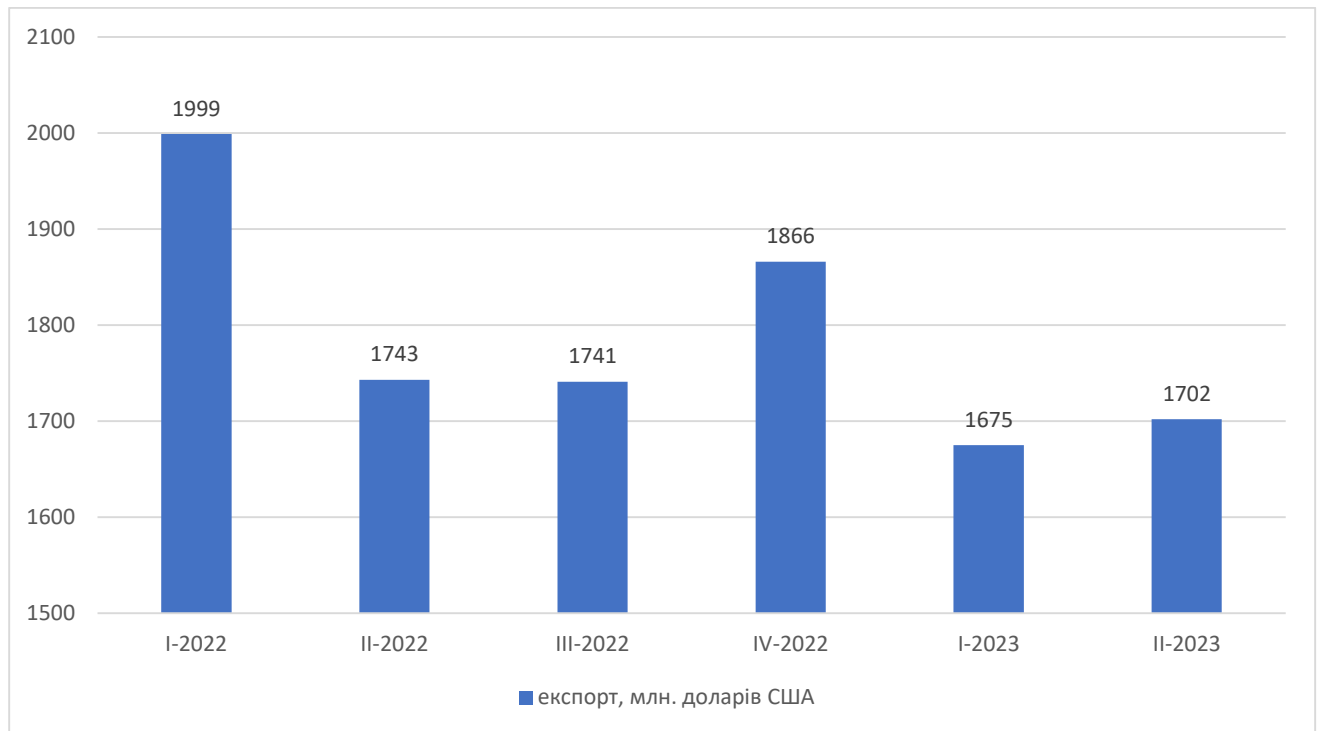

**Рис. 2.2 Величина експорту інформаційних технологій України
2016-2021 рр., млн. дол. США**

Джерело: [31]

З початком повномасштабної війни темпи зростання даного сектору знизились, проте, менше з тим, нині даний сегмент економіки демонструє стабільне зростання на 25-30% щорічно. Згідно зі звітом ІТ Ukraine Association, у 2022 році експорт послуг у сфері ІТ збільшився на 5,8% у порівнянні з попереднім роком, досягнувши суми у 7,35 мільярдів доларів США [31]. Незважаючи на певні негативні тенденції, які спостерігалися у першому кварталі 2023 року, загальні прогнози провідних аналітичних компаній передбачають поживлення ринку в період 2023-2024 років, стверджує аналіз, проведений компанією KPMG [32].

Водночас дані НБУ за період 2022-2023 років не такі втішні та демонструють негативну тенденцію. У першому півріччі 2023 року експорт ІТ-послуг з України зменшився на 9,3% у порівнянні з таким же періодом минулого року, і склав \$3,38 млрд (рис. 2.3). При цьому у першому кварталі 2023 року експорт ІТ-послуг з України знизився на 16%, у порівнянні з таким же періодом 2022 року, і склав \$1,68 млрд [34].

Рис. 2.3 Величина експорту інформаційних технологій України поквартально, млн. дол. США

Джерело: [35]

З іншого боку, досліджуючи поквартальний щорічний звіт НБУ щодо експорту інформаційних технологій, очевидним стає той факт, що пік експорту в даній категорії припадає на останній квартал року, тому цілком ймовірно, що досягти рівня хоча б минулого року все ж вдасться. Менше з тим, очевидно, що тенденція до невпинного щорічного зростання в цьому році порушиться. На нашу думку, однією з основних причин подібної стагнації є зниження рівня інвестицій в сферу ІТ, викликане, передусім, війною та суттєвим зростанням інвестиційних ризиків.

Перш ніж розглядати динаміку інвестицій в сектор інформаційних технологій, варто дослідити динаміку загальних інвестицій в українську економіку (табл. 2.2).

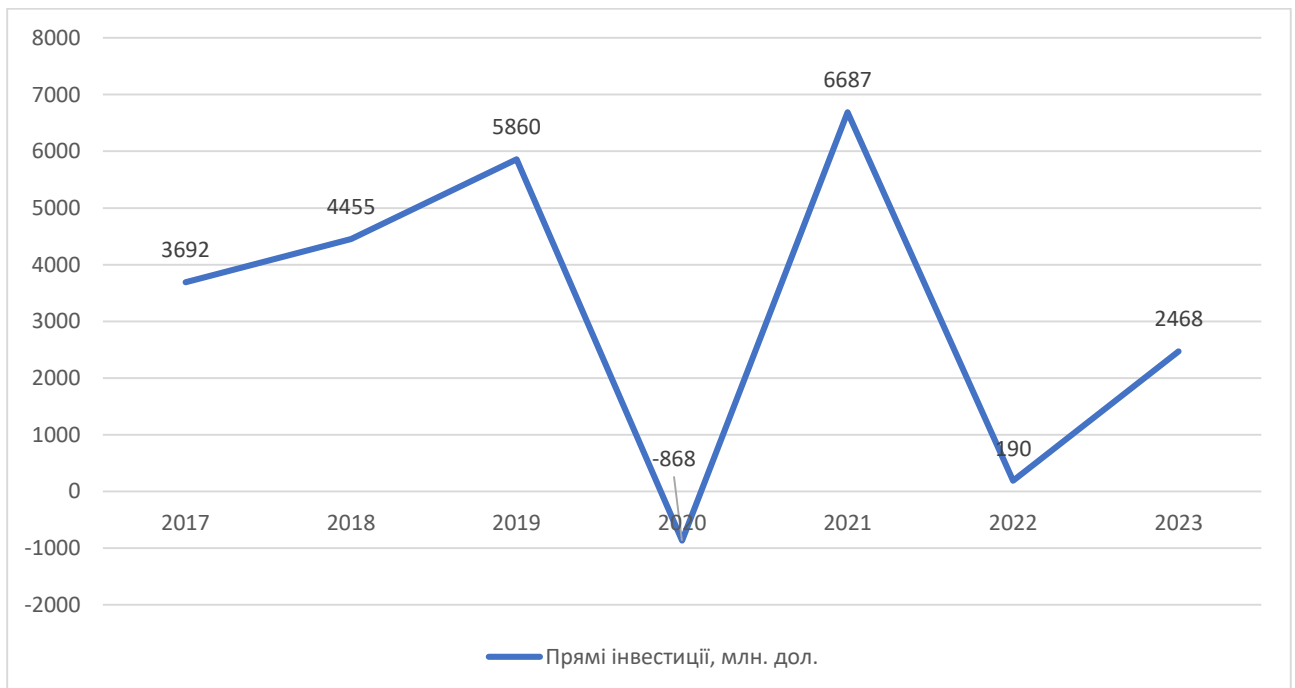
Таблиця 2.2

Динаміка інвестицій в Україну за період 2017–2023 років, млн. дол. США

Рік		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Обсяги інвестицій		3692	4455	5860	-868	6687	190	2468
Сальдо	в млн. дол. США	-118	+763	+1405	-6728	+7555	-6497	+2449
	в %	-3,2	+17,1	+24,0	-775,1	+113,0	-3419,5	293,1

Джерело: розроблено на основі [36]

Далі побудуємо графік динаміки інвестицій (рис. 2.4).

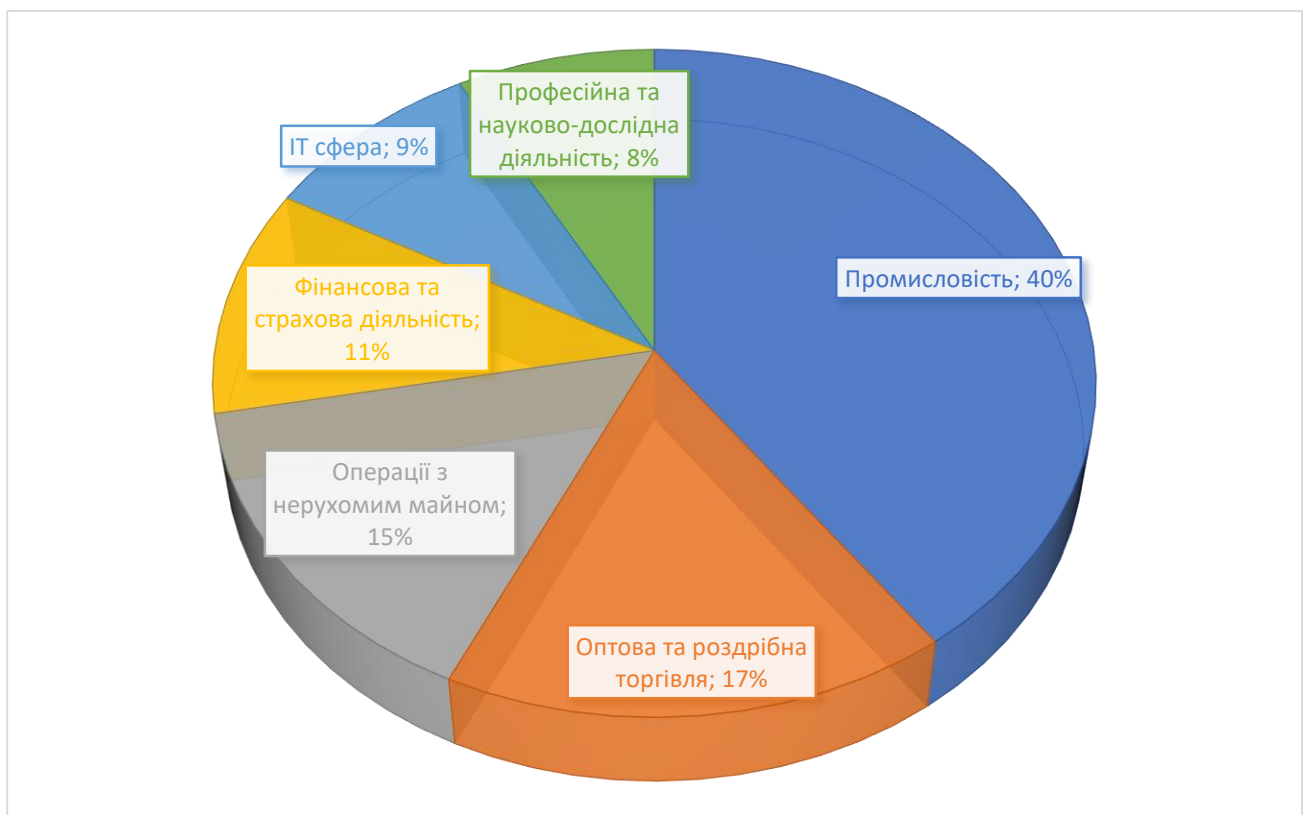

Рис. 2.4 Динаміка закордонних інвестицій до України за період 2017–2023 років, млн. дол. США

Джерело: розроблено автором на основі [36]

Отже, як вірно зауважує Д. Різник, за досліджуваний період бачимо досить нестабільну динаміку до зростання обсягів інвестицій, при цьому можна прослідкувати тенденцію до зменшення інвестицій. Знову ж таки, враховуючи пандемію коронавірусу, повномасштабне вторгнення, дана тенденція може цілком змінитися, що в тому числі залежить і від правильного формування стратегія залучення іноземного капіталу в національну економіку [37, с. 3].

Якщо до війни основними напрямками інвестицій були промисловість та комерція (рис. 2.5), то спрогнозувати, яким буде розподіл інвестицій в 2024 році доволі складно.

Рис. 2.5 Структура іноземних інвестицій в Україну за галузями економіки на початок 2022 року, %

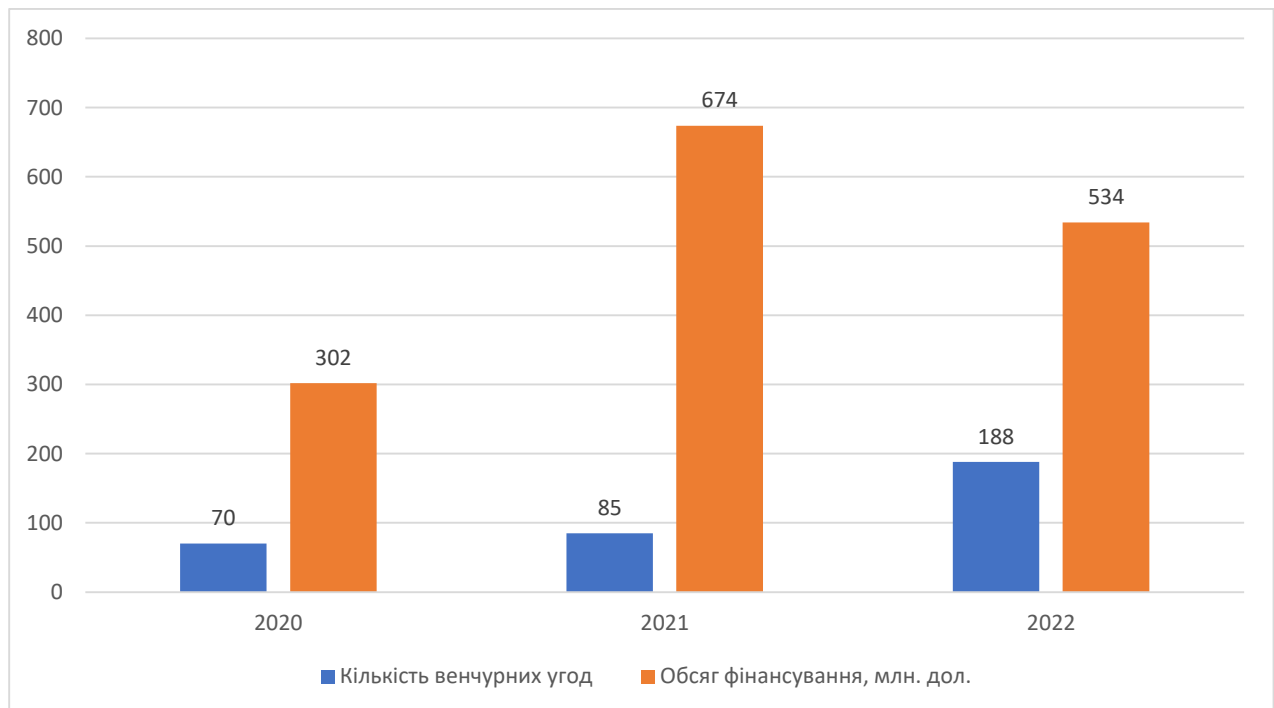
Джерело: розроблено на основі [38]

Враховуючи той факт, що інвестиції в промисловість в умовах її сильної залежності від матеріально-технічної бази та підтримки логістики є високо ризикованими, можна з впевненістю стверджувати, що до закінчення війни подібні інвестиції не будуть користуватись попитом, як у вітчизняних, так і

закордонних інвесторів. Це підтверджують і дані Національного інституту стратегічних досліджень, згідно з якими в умовах війни розвиток промислового сектору є малоймовірним [39].

Водночас, такі галузі економіки, які не потребують складної інфраструктури – електронна комерція, інформаційні технології та фінанси зберігають свою привабливість для інвестування. Різного роду стартапам не потрібна потужна матеріально-технічна база, тому на потенціал їх розвитку війна впливає в рази менше.

Як стверджують Н. Павлішина та М. Гаркуша, сьогодні держава створює ІТ-компаніям зрозумілі та комфортні умови роботи, що сприяє їх розвитку та залученню іноземних інвестицій. Це матиме позитивний вплив на економіку України через збільшення податкових надходжень, рівня зайнятості, пришвидшить процес укладання угод, а також дозволить максимізувати вартість бізнесу [40, с. 121].

Рис. 2.6 Кількість венчурних угод в ІТ-секторі України за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено на основі [40, с. 118]

Нині Україна є одним із найбільших експортерів ІТ-послуг в Європі. Щорічно в українському ІТ-секторі укладається угод на суму від 300 млн.дол. до

700 млн. дол. [41]. Більшість з них – це інвестиції та гранти стартапам на ранніх стадіях розвитку. Наприклад, у 2022 році в секторі на суму 534 млн.дол. було укладено 188 венчурних угод (рис. 2.6).

Обсяг угод з венчурним капіталом і технічними компаніями склав 218 млн.дол США, що на 74% менше порівняно з 2021 роком. Падіння частково пояснюється уповільненням світової економіки, а також війною. Тим не менш, більшість ІТ-компаній продовжували зростати в доходах, що свідчить про стійкість ІТ-сектору та його нестабільність. На чотири українські компанії припало 62% усього обсягу фінансування у 2022 році: airSlate, Preply, Fintech Farm та Spin.AI. Закрито 5 угод М&А. Єдинорогом у серпні 2022 р. став український стартап airSlate [40, с. 119].

Загалом можна стверджувати, що український сектор інформаційних технологій, навіть в умовах війни, продовжує сталу тенденцію до розвитку. Інвестиції в даний сектор дозволять ІТ-сектору повернутись до довоєнних темпів зростання, а українським ІТ-компаніям та стартапам – продовжити експансію на світовий ринок.

Висновки до розділу 2.

Вказано, що інформаційні технології в сучасному світі є одним із найбільш перспективних напрямків інвестування. Висока кваліфікація вітчизняних фахівців, порівняно низька вартість праці та позитивні зміни в законодавчому регулюванні викликають збільшення інтересу з боку іноземних інвесторів до українського ІТ-сектору. До того ж, глобальні тренди, такі як цифрова трансформація та зростання попиту на віддалену роботу, позитивно впливають на розвиток ІТ-сектору в Україні, стимулюючи залучення інвестицій.

Доведено, що війна та її наслідки суттєво ускладнюють функціонування ринку інформаційних технологій, що закономірно відбивається на інвестиціях в даний сектор економіки. Менше з тим, сьогодні сектор ІТ в Україні демонструє стійке зростання та збільшення інвестиційної активності, що пов'язане з

негативним впливом війни передусім на залежні від матеріально-технічної бази та логістичних маршрутів галузі економіки, тоді як такі галузі економіки, які не потребують складної інфраструктури – електронна комерція, інформаційні технології та фінанси зберігають свою привабливість для інвестування. Сьогодні держава створює ІТ-компаніям зрозумілі та комфортні умови роботи, що сприяє їх розвитку та залученню іноземних інвестицій, тому сектор інформаційних технологій навіть в умовах війни продовжує функціонувати, хоча і показує сповільнення темпів зростання.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ІТ УКРАЇНИ

Як було визначено в попередньому розділі, незважаючи на війну, український сектор ІТ продовжує доволі ефективно працювати, хоча темпи зростання і значно сповільнились. Для визначення напрямків вдосконалення інвестиційної діяльності в сфері інформаційних технологій України варто спочатку оцінити чинники, що впливають на неї.

Для цього спочатку скористаємось методом PEST-аналізу, що надасть можливість здійснити оцінку впливу політичних, економічних, соціальних та технологічних факторів на галузь дослідження. (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

PEST-аналіз інвестиційної діяльності в ІТ-секторі України

Політичні (P)	Економічні (E)
<ul style="list-style-type: none"> • Війна; • Стабільність державного управління; • Законодавство в сфері ІТ; • Податкова політика для ІТ-компаній; • Політика у сфері кібербезпеки; • Зовнішньоекономічна політика; • Регулювання зарубіжних інвестицій. 	<ul style="list-style-type: none"> • Загальна економічна ситуація; • Валютні коливання; • Рівень інфляції; • Доступність фінансування; • Інвестиційний клімат; • Трудові ресурси та заробітна плата; • Митні та торговельні бар'єри.
Соціальні (S)	Технологічні (T)
<ul style="list-style-type: none"> • Освітній рівень; • Демографічні тенденції; • Соціальні норми та культура; • Міграційні потоки; • Соціальна відповідальність компаній; • Якість життя та рівень здоров'я населення. 	<ul style="list-style-type: none"> • Швидкість технологічних змін; • ІТ-інфраструктура; • Участь в глобальних ІТ-проектах; • Інтелектуальна власність та патентування; • Доступ до інтернету та технологій; • Розвиток мобільних та цифрових технологій; • Безпека даних і конфіденційність.

Джерело: власні дослідження

Наступним кроком є проведення SWOT-аналізу шляхом побудови матриці, що дозволить оцінити сильні та слабкі сторони інвестиційної діяльності в ІТ-секторі України та визначити загрози та можливості (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

SWOT-аналіз інвестиційної діяльності в ІТ-секторі України

	Можливості	Загрози
	<ul style="list-style-type: none"> • Зростання світового попиту на ІТ-послуги; • Інвестиції від міжнародних компаній; • Розвиток віддалених технологій; • Інтеграція з європейськими ринками; • Інноваційні технології; • Державна підтримка ІТ-індустрії; • Розвиток освітніх ініціатив. 	<ul style="list-style-type: none"> • Кібербезпека; • Зміни в глобальній економіці; • Конкуренція з іншими країнами; • Законодавчі зміни на основних ринках імпорту українських ІТ-послуг; • Технологічні зміни; • Світова криза.
Сильні сторони	Сила і можливості	Сила і загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Висококваліфіковані ІТ-фахівці; • Конкурентоспроможні витрати на працю; • Сильні освітні програми в сфері ІТ; • Зростаючий експорт ІТ-послуг; • Підтримка стартапів; • Гнучкість роботи. 	<ul style="list-style-type: none"> • Використання висококваліфікованих ІТ-фахівців для розширення експорту ІТ-послуг; • Розвиток інноваційних технологій (наприклад, AI, блокчейн) завдяки сильним освітнім програмам; • Залучення міжнародних інвестицій через низьку вартість праці. 	<ul style="list-style-type: none"> • Використання талановитих ІТ-фахівців для підвищення кібербезпеки та відповіді на кібератаки; • Адаптація до геополітичної нестабільності через гнучкість роботи та віддалені робочі місця; • Зміцнення міжнародних зв'язків для зменшення впливу внутрішньої політичної та економічної нестабільності.
Слабкі сторони	Слабкість і можливості	Слабкість і загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Війна, політична та економічна нестабільність; • Обмежена внутрішня ринкова споживча база; • Бюрократія та корупція; • Недостатній обсяг внутрішніх інвестицій; • Відтік мозків; • Обмежена інфраструктура; • Високий рівень конкуренції в глобальному масштабі. 	<ul style="list-style-type: none"> • Розширення внутрішнього ринку ІТ-продуктів, використовуючи зростання світового попиту на ІТ-послуги; • Приваблення іноземних інвестицій для боротьби з недостатнім фінансуванням; • Підвищення інфраструктури через державну підтримку та інвестиції від міжнародних компаній. 	<ul style="list-style-type: none"> • Реформування уряду задля зменшення бюрократії та корупції для поліпшення інвестиційного клімату в умовах глобальної економічної нестабільності; • Зосередження на розвитку внутрішніх ІТ-талантів для зменшення відтоку мозків і зміцнення позицій в глобальній конкуренції.

Джерело: власні дослідження

В результаті проведених PEST- та SWOT-аналізу можна стверджувати, що український ІТ-сектор має гарні перспективи до зростання, що зумовлює його високу інвестиційну привабливість. Виявлені проблеми можна подолати за умови вдосконалення законодавства та співпраці між урядом, приватним сектором та освітніми установами. Зведемо виявлені проблеми та перспективи розвитку інвестування в український ІТ-сектор до таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Проблеми та перспективи інвестиційної діяльності в ІТ-сфері України

Проблеми	Перспективи
Недосконалість нормативно-правової бази. Український ІТ-сектор стикається з викликами, пов'язаними з недостатньою регуляторною підтримкою та змінами в законодавстві, що може створювати невизначеність для інвесторів.	Поліпшення законодавчої бази. Прийняття законів, які сприятимуть розвитку ІТ-сектора, захисту прав інтелектуальної власності, та створення сприятливого податкового режиму може залучити більше інвестицій.
Обмежений доступ до фінансування. Малим та середнім ІТ-підприємствам часто важко отримати кредитування або інвестиції через високий ризик та обмежений доступ до фінансових ресурсів.	Підтримка стартапів та інновацій. Створення інкубаторів, технопарків, та інвестиційних фондів для підтримки молодих та інноваційних компаній може сприяти розвитку всього сектора.
	Співпраця з міжнародними партнерами. Посилення співпраці з міжнародними технологічними компаніями та інвесторами може відкрити нові можливості для українських ІТ-підприємств.
Інфраструктурні проблеми. Недостатньо розвинена інфраструктура може ускладнювати ведення бізнесу, особливо в регіонах, де відсутні належні технологічні та комунікаційні можливості.	Розвиток інфраструктури та технологій. Інвестиції в інфраструктуру та новітні технології підвищать ефективність ІТ-сектора та зроблять його більш привабливим для зовнішніх інвесторів.
Поганий інвестиційний клімат через війну та корупційні скандали. Війна – чинник, який в найближчій перспективі нікуди не зникне, проте постійні корупційні скандали негативно впливають на інвестиційний клімат, створюючи додаткові ризики для інвесторів.	Формування позитивного іміджу на міжнародній арені. Активне просування успіхів українського ІТ-сектора на міжнародному рівні підвищить його видимість та привабливість для іноземних інвесторів.

Джерело: власні дослідження

Як бачимо, наявні перспективи вимагають комплексного підходу та співпраці між урядом, бізнесом, та освітніми установами для створення стабільного та привабливого інвестиційного середовища в ІТ-сфері України. Для подолання наявних бар'єрів доцільно звернутися до досвіду провідних країн

світу та використовувати сильні сторони українського IT-сектору – насамперед, високий потенціал українських спеціалістів, які щороку створюють кілька десятків успішних стартапів.

В Україні ринок стартапів все ще знаходиться в стані активного розвитку, тому часто вітчизняним стартапам не вистачає досвіду для активної боротьби з міжнародними компаніями, які були створені та досягли успіху в висококонкурентних умовах з високою еластичністю попиту. Попри це, деяким українським стартапам вдалося зайняти провідні місця не лише на вітчизняному, а й на міжнародному ринку. [42] За даними сайту [startupranking](#), 14 українських стартапів входять в топ-1000 кращих проєктів світу, з них два – SendPulse та Shovio входять в топ-200 (табл. 3.4). [42]

Таблиця 3.4

Найуспішніші стартапи України

Місце в рейтингу України	Місце в світовому рейтингу	Назва	Опис
1	61	SendPulse	Платформа автоматизації, яка спеціалізується на електронній пошті, SMS та маркетингу чат-ботів, пропонує повний набір інструментів для створення посадкових сторінок, розробки онлайн-курсів та ведення обліку всього в безкоштовному CRM.
2	117	Snovio	Платформа для автоматизації продажів, яка допомагає користувачам знаходити електронні адреси для зв'язку з новими знайомствами.
3	265	Serpstat	Багатофункціональна SEO-платформа, яка включає моніторинг позицій, аналіз зворотних посилань, SEO-аудит сайту, аналіз семантики та аналітику конкурентів.
4	292	Bookimed	Міжнародна платформа медичного туризму, яка з 2014 року з'єднує пацієнтів та клініки по всьому світу.
5	442	PeopleForce	Комплексна HRM-система для автоматизації HR і рекрутинг-процесів, сприяє формуванню культури високої продуктивності.
6	517	Sitechecker.pro	Хмарна платформа оптимізації пошукових систем (SEO), яка допомагає агентствам цифрового маркетингу з аудитом SEO/веб-сайтів, моніторингом змін веб-сайтів, відстеженням позицій ключових слів та відстеженням посилань.

7	527	TMetric	Сервіс для обліку робочого часу.
8	559	Image Upscaler	Український онлайн-сервіс, який надає різноманітні інструменти на основі штучного інтелекту для створення та редагування зображень та відео.
9	622	uKit	Конструктор сайтів, націлений на бізнес-аудиторію та комерційні проекти.
10	644	Hotline.finance	Сервіс онлайн-страхування, який пропонує порівняння пропозицій для пошуку найвигідніших.

Джерело: складено на основі [42]

Окрім даної десятки кращих проектів, в Україні є багато стартапів, які мають швидкий темп розвитку та багато користувачів, наприклад, на вже згаданому сайті [startupranking](#) на сьогодні фігурують 207 українських стартапів.

Найбільш перспективним сектором галузі інформаційних технологій, на нашу думку, є різного роду програмне забезпечення, де українські спеціалісти, які заснували кілька десятків всесвітньо відомих стартапів – Grammarly, MacPaw, People.AI тощо, вже є доволі знаними [43]. Як бачимо з таблиці 3.3, більшість українських стартапів належать саме до категорії програмного забезпечення, що підтверджує нашу гіпотезу.

Дійсно, без програмного забезпечення в сучасному світі нічого не відбувається. Основною перевагою стартапів в даній сфері є те, що програмне забезпечення практично не потребує інфраструктури, отже, крихітні стартапи з новими інноваційними продуктами можуть з'явитися практично миттєво і без попередження [44]. Хоча репутація постачальника програмного забезпечення та здатність надавати підтримку після продажу є факторами конкуренції та потенційними перешкодами, це все ж одна з найбільш плідних категорій для створення нової компанії та впровадження нових продуктів.

Інвестиції в ІТ сферу дозволяють перейти від ІТ-аутсорсингу до розробки продуктів, це підвищить рівень капіталізації, зробить сектор інформаційних технологій більш конкурентоспроможним на світових ринках [37, с. 6]. На нашу думку, цей процес на сьогодні є просто необхідним, адже на ринку аутсорсингу українським компаніям складно конкурувати з всесвітньо відомими індійцями

або філіпінцями. Основна перевага українського ІТ-сектору полягає в високоосвічених спеціалістах, тому основну увагу варто зосередити на створенні власного продукту та його просуванні, для якого і потрібні інвестиції, які вітчизняний бізнес просто не спроможний дати через складні умови, викликані війною та неможливістю довгострокового планування.

Відповідно, чи не єдиним варіантом для вітчизняних стартапів та інших ІТ-проектів залишаються іноземні інвестиції. Головними перевагами, які українська сфера ІТ зможе відчувати від іноземних інвестицій є наступні:

1. Прямі інвестиції нададуть можливість модернізувати та розвинути сферу інформаційних технологій в Україні без збільшення кредитної заборгованості.
2. Іноземний партнер включається в економічне життя країни.
3. За допомогою іноземних інвестицій створюються нові робочі місця в сфері ІТ, що надасть можливість скоротити відтік висококваліфікованих працівників.
4. Додаткові кошти дадуть можливість розвинути експорт послуг у сфері інформаційних технологій [45, с. 52].

Отже, на основі аналізу поточного стану українського ІТ-сектору та з урахуванням глобальних економічних тенденцій можна сформулювати наступні рекомендації для збільшення ефективності іноземних інвестицій у цю галузь:

1. Реформування законодавства. Необхідно удосконалити законодавчу базу, зокрема в сферах ІТ, оподаткування та захисту інтелектуальної власності. Це підвищить довіру іноземних інвесторів до українського ринку та сприятиме їхній активнішій участі.
2. Розвиток кваліфікації ІТ-фахівців. Важливо зосередитися на підготовці та перепідготовці висококваліфікованих ІТ-професіоналів. З огляду на зростаючі вимоги галузі, потрібно забезпечити неперервний професійний розвиток та освіту спеціалістів.

3. Прозорість законодавства. Забезпечення стабільності та прозорості законодавства, що є ключовим фактором для іноземних інвесторів при розгляді можливостей вкладення капіталу.
4. Боротьба з корупцією. Ефективне протидіяння корупції є вирішальним аспектом у покращенні інвестиційного клімату та зміцненні довіри інвесторів до української економіки.

Реалізація цих рекомендацій дозволить Україні максимально використати потенціал свого ІТ-сектору, створюючи сприятливі умови для іноземних інвестицій та подальшого розвитку країни в умовах глобалізованого економічного середовища.

Висновки до розділу 3.

Виявлено, що найзначнішим стримуючим фактором, враховуючи як інвесторів з інших країн, так і для вітчизняних, виступає війна. Крім того, важливу роль відіграють проблеми на законодавчому рівні, в тому числі, пов'язані з корупцією та обмеженим доступом до капіталу для невеликих компаній і стартапів.

Обґрунтовано, що вітчизняна галузь інформаційних технологій має значний потенціал для розвитку завдяки високій кваліфікації українських спеціалістів та конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Водночас розвиток ІТ-сектору в Україні вимагає інтегрованого підходу, що об'єднує зусилля уряду, приватного сектору та освітніх інституцій. На даному етапі ефективне регулювання та стабільне правове середовище є ключовими для залучення інвестицій та забезпечення стабільного розвитку сектора. В разі досягнення позитивних змін в законодавстві спроститься процес залучення інвестицій та підтримки стартапів і інноваційних проектів, що сприятиме диверсифікації та зростанню сектора.

Встановлено, що основним напрямком розвитку вітчизняного сектору інформаційних технологій бачимо розробку програмного забезпечення, адже високий рівень освіти вітчизняних фахівців разом з досвідом реалізації подібних проектів дозволяють з легкістю реалізовувати подібні проекти. Враховуючи наслідки війни, основним шляхом залучення інвестицій є вихід на міжнародні ринки та пошук іноземних інвестицій.

Запропоновано для збільшення ефективності інвестицій в ІТ-сектор України здійснити заходи щодо реформування законодавства, підвищення кваліфікації ІТ-фахівців, прозорості боротьби з корупцією. На нашу думку, імплементація цих рекомендацій дозволить Україні створити сприятливі умови для залучення інвестицій в сектор інформаційних технологій України.

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження особливостей здійснення інвестиційної діяльності в ІТ-секторі України було отримано наступні висновки:

1. В результаті проведеного дослідження теоретичних аспектів інвестиційної діяльності у сфері інформаційних технологій було виявлено, що інвестиційна діяльність у сфері інформаційних технологій – це довгострокове вкладення капіталу, коштів у будь-які підприємства, організації, довгострокові проекти в сфері ІТ з метою отримання прибутку чи отримання соціального чи іншого ефекту. Інвестиції в інформаційні технології для підприємства можна розглядати як ключовий елемент стратегічного розвитку і конкурентоспроможності

2. Встановлено, що інвестиційна діяльність в сфері інформаційних технологій в Україні регулюється законами про інвестиційну діяльність.

3. Обґрунтовано, що у даний час відсутнє комплексне рішення оцінки інвестиційної привабливості, який був би корисним інвесторам при прийнятті рішень у виборі напрямків, галузей та проектів для розміщення капіталу, тому інвесторам при виборі стартапу чи іншого проекту в сфері інформаційних технологій варто застосовувати широкий спектр методів оцінки інвестиційної привабливості проекту.

4. Вказано, що інформаційні технології в сучасному світі є одним із найбільш перспективних напрямків інвестування. Висока кваліфікація вітчизняних фахівців, порівняно низька вартість праці та позитивні зміни в законодавчому регулюванні викликають збільшення інтересу з боку іноземних інвесторів до українського ІТ-сектору. До того ж, глобальні тренди, такі як цифрова трансформація та зростання попиту на віддалену роботу, позитивно впливають на розвиток ІТ-сектору в Україні, стимулюючи залучення інвестицій.

5. Доведено, що війна та її наслідки суттєво ускладнюють функціонування ринку інформаційних технологій, що закономірно відбивається на інвестиціях в даний сектор економіки. Менше з тим, сьогодні сектор ІТ в

Україні демонструє стійке зростання та збільшення інвестиційної активності, що пов'язане з негативним впливом війни передусім на залежні від матеріально-технічної бази та логістичних маршрутів галузі економіки, тоді як такі галузі економіки, які не потребують складної інфраструктури – електронна комерція, інформаційні технології та фінанси зберігають свою привабливість для інвестування.

6. Обґрунтовано, що вітчизняна галузь інформаційних технологій має значний потенціал для розвитку завдяки високій кваліфікації українських спеціалістів та конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Водночас розвиток ІТ-сектору в Україні вимагає інтегрованого підходу, що об'єднує зусилля уряду, приватного сектору та освітніх інституцій. На даному етапі ефективне регулювання та стабільне правове середовище є ключовими для залучення інвестицій та забезпечення стабільного розвитку сектора. В разі досягнення позитивних змін в законодавстві спроститься процес залучення інвестицій та підтримки стартапів і інноваційних проектів, що сприятиме диверсифікації та зростанню сектора.

7. Встановлено, що основним напрямком розвитку вітчизняного сектору інформаційних технологій бачимо розробку програмного забезпечення, адже високий рівень освіти вітчизняних фахівців разом з досвідом реалізації подібних проектів дозволяють з легкістю реалізовувати подібні проекти. Враховуючи наслідки війни, основним шляхом залучення інвестицій є вихід на міжнародні ринки та пошук іноземних інвестицій.

8. Запропоновано для збільшення ефективності інвестицій в ІТ-сектор України здійснити заходи щодо реформування законодавства, підвищення кваліфікації ІТ-фахівців, прозорості боротьби з корупцією. На нашу думку, імплементація цих рекомендацій дозволить Україні створити сприятливі умови для залучення інвестицій в сектор інформаційних технологій України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сорока Л. М. Економічна сутність інвестицій та теоретичні основи інвестування. *Ефективна економіка*. 2014. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2888> (дата звернення: 22.11.2023).
2. Коваленко А. Г. Обліково-аналітичні принципи класифікації фінансових інвестицій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 9. С. 12–15.
3. Голячук Н. В., Рихлюк В. С. Інвестиції в інформаційні технології. *Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси*. 2013. № 10 (2). С. 62–69.
4. Anderson M. C., Banker R. D., Ravindran S. Value Implications of Investments in Information Technology. *Management Science*. 2006. Vol. 52, no. 9. P. 1359–1376. URL: <https://doi.org/10.1287/mnsc.1060.0542> (date of access: 22.11.2023).
5. How Does Strategic Alignment Affect Firm Performance? The Roles of Information Technology Investment and Environmental Uncertainty / R. Sabherwal et al. *MIS Quarterly*. 2019. Vol. 43, no. 2. P. 453–474. URL: <https://doi.org/10.25300/misq/2019/13626> (date of access: 22.11.2023).
6. Kaplan C. Transporting the Subject: Technologies of Mobility and Location in an Era of Globalization. *Publications of the Modern Language Association of America*. 2002. Vol. 117, no. 1. P. 32–42. URL: <https://doi.org/10.1632/003081202x63492> (date of access: 22.11.2023).
7. Леус М. М. Суть та класифікація іноземних інвестицій. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2008. № 635. С. 181–187.
8. Говорушко Т. А. Сутність прямих іноземних інвестицій та їх класифікація. *Теорії мікро-макроекономіки*. 2013. № 41. С. 91–99.
9. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР : станом на 17 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр#Text> (дата звернення: 22.11.2023).

10. Косак В. Правові засади іноземного інвестування в Україні. Львів : Центр Європи, 2005. 223 с.
11. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII : станом на 10 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 22.11.2023).
12. Про захист іноземних інвестицій на Україні : Закон України від 10.09.1991 р. № 1540а-XII : станом на 5 жовт. 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540a-12#Text> (дата звернення: 22.11.2023).
13. Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні : Закон України від 17.12.2020 р. № 1116-IX : станом на 17 верес. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text> (дата звернення: 22.11.2023).
14. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII : станом на 4 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 22.11.2023).
15. Скриль В. В., Тригубенко Я. С. Інвестиції в інформаційній технології. *Економічні аспекти енергозбереження : проблеми та шляхи їх вирішення* : матеріали Всеукр. студент. Інтернет-конф., м. Полтава, 16–17 жовт. 2014 р. Полтава, 2014. С. 169–171.
16. Melville N., Ramirez R. Information technology innovation diffusion: an information requirements paradigm. *Information Systems Journal*. 2008. No. 18(3). P. 247–273.
17. Sustainable strategic investment decision-making practices in UK companies: The influence of governance mechanisms on synergy between industry 4.0 and circular economy / F. Alkaraan et al. *Technological Forecasting and Social Change*. 2023. Vol. 187. P. 122–187. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.122187> (date of access: 22.11.2023).

18. Grimshaw D. Paradigm shift: The new promise of information technology. *The Journal of Strategic Information Systems*. 1992. Vol. 1, no. 5. P. 297. URL: [https://doi.org/10.1016/0963-8687\(92\)90020-w](https://doi.org/10.1016/0963-8687(92)90020-w) (date of access: 22.11.2023).
19. Проблеми управління зовнішньоекономічною діяльністю інноваційних систем. / Н. Шпак та ін. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*. 2019. № (1). С. 84–91.
20. Гайдуцький А. П. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. *Економіка і прогнозування*. 2004. № 4. С. 3–7.
21. Шпортько Г. Ю., Козенкова Н. П., Козенкова В. Д. Оцінка інвестиційної привабливості промислового підприємства. *Ефективна економіка*. 2014. № 11. С. 31–34.
22. Іванілов О. С., Безгінова Л. І., Шарапова О. М. Сучасні підходи до оцінки інвестиційної привабливості торговельного підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2013. № 2 (1). С. 155–163.
23. Пилипенко О. І. Методика аналізу інвестиційної привабливості підприємства: макро-і мікроекономічний аспекти. «*Вісник ЖДТУ*»: *Економіка, управління та адміністрування*. 2009. № 4 (50). С. 120–127.
24. Global 500 2023 | brand value ranking league table | brandirectory. *Brand Values, Profiles & Global Rankings / Brandirectory*. URL: <https://brandirectory.com/rankings/global/table> (date of access: 20.04.2023).
25. Best global brands - the 100 most valuable global brands. *Interbrand*. URL: <https://interbrand.com/best-brands/> (date of access: 20.04.2023).
26. The world's most valuable brands list. *Forbes*. URL: <https://www.forbes.com/powerful-brands/list/> (date of access: 20.04.2023).
27. Global IT investments by country 2021 | Statista. *Statista*. URL: <https://www.statista.com/statistics/1331124/global-it-investments-by-country/> (date of access: 23.11.2023).

28. Валовий внутрішній продукт (2021). *Мінфін*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/2021/> (дата звернення: 23.11.2023).
29. Ukraine Tech Industry 2022: Market Overview. *Ardas Group Software Development*. URL: <https://ardas-it.com/ukraine-tech-industry-2022-market-overview> (date of access: 23.11.2023).
30. Жуковська С. Т. Перспективи інвестицій в людський капітал ІТ-сектору України в реаліях війни. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)*: матеріали Міжнар.наук.-практ. конф., м. Одеса, 17 черв. 2022 р. С. 500–503.
31. Ukraine Tech Industry 2022: IT Exports Volume, Talent Pool and More - *rinf.tech*. URL: <https://www.rinf.tech/ukraine-it-industry-2022/> (date of access: 23.11.2023).
32. Підсумки діяльності IT Ukraine - Асоціація "IT Ukraine". *Асоціація "IT Ukraine"*. URL: <https://itukraine.org.ua/report/pidsumki-diyalnosti-it-ukraine/> (дата звернення: 22.11.2023).
33. Залучення інвестицій в ІТ-бізнес. *KPMG*. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2023/05/zaluchennya-investytsiy-v-it-biznes-na-shcho-slid-zvernuty-uvahu.html> (дата звернення: 22.11.2023).
34. Сабадишина Ю. Експорт ІТ-послуг знижується. Про це свідчать дані НБУ за перше півріччя 2023-го. *DOU.ua*. URL: <https://dou.ua/lenta/news/exports-of-it-in-first-half-of-2023/>.
35. Зовнішня торгівля товарами. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/Trade_q.xlsx (дата звернення: 23.11.2023).
36. Прямі іноземні інвестиції (2002-2023). *Мінфін*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 23.11.2023).

37. Різник Д. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-60> (дата звернення: 23.11.2023).
38. Прямі іноземні інвестиції в Україну. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/FDI_q.xlsx (дата звернення: 23.11.2023).
39. Стан та перспективи розвитку промислового перероблення сировинних ресурсів в Україні. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/stan-ta-perspektyvy-rozvytku-promyslovoho-pereroblennya-syrovynnykh> (дата звернення: 23.11.2023).
40. Павлішина Н. М., Гаркуша М. С. Інвестиційна діяльність в ІТ-секторі України. *Інновації для відродження: національний, регіональний, міжнародний контекст* : Тези доп. міжнар. науковопракт. конф., 12–13 жовт. 2023 р. С. 117–121.
41. Український звіт по ІТ-сектору за 2022 р. *Google Docs*. URL: <https://drive.google.com/file/d/1LujaT9pHEGhgprRojfnlZgQikkyiIlbE/view> (дата звернення: 23.11.2023).
42. Top - Ukraine. *Startupranking*. URL: <https://www.startupranking.com/top/ukraine> (date of access: 23.11.2023).
43. Як народжуються потенційні «єдинороги». *Laba (Лабa) – міжнародна онлайн-школа | Розумних люблять*. URL: <https://laba.ua/blog/3198-10-vsemirno-izvestnyh-it-kompaniy-rodod-iz-ukrainy> (дата звернення: 23.11.2023).
44. Simpson S. D. A Primer on Investing in the Tech Industry. *Investopedia*. URL: <https://www.investopedia.com/articles/stocks/10/primer-on-the-tech-industry.asp> (date of access: 23.11.2023).
45. Shuba T. P., Bondarenko M. I. Foreign investment in the field of informational technologies of Ukraine in the conditions of global economic development. *Economic scope*. 2018. No. 137. P. 47–54. URL: <https://doi.org/10.30838/p.es.2224.250918.47.226> (date of access: 23.11.2023).

46. Соловей І.С. Актуальність інвестиційних процесів у інформаційні технології: Збірник матеріалів VII науково-практична конференція «Фінансове забезпечення економіки», 7 червня 2023 р., Поліський національний університет., м. Житомир. С. 64–66.
47. Соловей І.С. Значення окремих чинників на розвиток сфери ІТ України: Збірник матеріалів конференції першого туру всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського національного університету, 30 листопада 2023р. Поліський національний університет., м. Житомир. С. 152–154.
48. Соловей І.С. Перспективи вдосконалення інвестиційної діяльності в ІТ-сфері України: Матеріали IV всеукраїнської студентської наукової конференції, 15 грудня 2023 р., м. Івано-Франківськ. С. 83–85